

Bútorjavítás

Új lakossági szolgáltatás

A Bútor-, Fa- és Kárpitosipari Vállalat új szolgáltatást vezetett be: ezentúl a lakosság részére is vállalja modern és stíl kárpitozott bútorok javítását, áthúzását, felújítását. Az OTP-vel kialakított együttműködés eredményeként arra is lehetőség van, hogy e célra a megrendelő OTP-hitelt vegyenek igénybe. A vállalat korábban a bútorkészítő gyárak termékeinek garanciális javítását végezte, az elmúlt öt esztendőben azonban e tevékenysége iránt csökkent az igény, mert a gyártók saját már-

kaszervizeket alakítottak ki. Ezért határoztak úgy a vállalatnál, hogy bővítik a lakosság részére nyújtott szolgáltatásokat. A stílbútorok felfrissítése során speciális igényeknek is eleget kell tenniük. Ezekhez a különleges munkához a vállalat az alvállalkozó kisiparosokat is megkeres.

A bútorjavító vállalat magánmegrendelőknek, ingatlankezelő vállalatoknak az egyedi igényeknek megfelelően beépített szekrényeket, kisebb konyhabútorokat is készít asztalosrészelegében.

Magyar—mongol árucere-forgalom

Herkner Ottó külkereskedelmi miniszterhelyettes és Nadmid Bavuu, a mongol külkereskedelmi miniszter első helyettese szerdán aláírták az 1988. évi magyar—mongol árucere-forgalmi és fizetési jegyzőkönyvet. Vállalataink orvosi műszereket, különböző gépeket és berendezéseket, gyógyszereket, bőrcipőt és egyéb fogyasztási cikkeket szállítanak Mongóliába, míg a magyar importban különböző állati eredetű termékek, alapanyagok, fogyasztási cikkek (bőrkonfekció, kötöttáru) szerepelnek.

Kibontakozási törekvések

Szövetkezet, tagság és teljesítmény

Minden tervezés kiindulópontja az igények és lehetőségek egybevetése, annak mérlegelése, mire van szükség. E gondolatból kibontakozó gyakorlattal kezdte munkáját immár négy évvel ezelőtt Juhász Béla elnökkel az élen a Deszki Maros Termelőszövetkezet új vezetősége. Akkor arra volt szükség, hogy kilábaljon a közös gazdaság a középszerűségből, a falu, a tagság javára. Azóta többször ismételték a tervezési leckét, az újrakezdés jegyében, nemcsak azért, mert nőnek az igények, szigorodnak a szabályozók, hanem az élet kényszeríti őket, év közben is.

bontakozással kapcsolatos munkát — élvezzi a tagság őszinte, cselekvőkész támogatását?

— Jóllehet, a mi kibontakozási törekvéseinkre is hatnak majd visszahúzó külső és belső erők — amint általában az egész országban, a gazdaságban, az állami munkában, a politikai életben —, de úgy vélem, a józan felismeréssel, a támogató akarattal rövid időn belül újabb eredményeket érünk el.

— Milyen sürgető házi lecke megoldását tartja meghatározónak most a gazdálkodás javítása érdekében?

— Az esztendő hátralevő hónapjaiban, de a jövő évi tervvázlatok kidolgozásában is, fontos feladatunk lesz a többi között a termények, takarmányok időbeni, veszteségmentes betakarítása, gondos tárolása és gazdaságos hasznosítása. Év végéig befejezzük a szarvasmarhatajtással kapcsolatos beruházást, amelyre 30 millió forintot kaptunk. Erre alapozva, el akarjuk érni a tejtermelés növelését.

— Az utóbbi időben mind gyakrabban hallani olyan véleményt, hogy drágán termel a mezőgazdaság.

— Sajnos, a mi szövetkezetünkben is helytálló ez a megállapítás. Ebben szerepe van a belső irányításnak — amelyen javítani akarunk —, de annak is, hogy azt, amit az ipar átad a mezőgazdaságnak, igencsak drágán termelik meg. Csak a növényvédő anyagok árának emelkedése 2,5 millió forint többletköltséget eredményezett gazdaságunkban. Más szóval, a dráguló mezőgazdasági termelésekben benne van az ipar kéze is. A táptakarmány nemcsak drágább, hanem a hatóanyaga is gyengébb. Többe kerül a gépkatétrész az üzemanyag is. Ezért — a kibontakozási program szellemében — mindkét ágazatban keresni kell a lehetőségét annak, hogyan érhető el kevesebb ráfordítással a korszerűbb, hatékonyabb, gazdaságosabb termelés.

— Ezt itt, a szövetkezetben, milyen törekvésekkel kívánják elérni?

— A termelés biztonságát szolgáló anyagok, eszközök körültekintőbb beszerzésével, a felesleges készletek hasznosításával, az anyagok utalványozásának szigorításával, fokozottabb ellenőrzéssel, az energiateljesítmény csökkenésével. A jogcím nélküli, a túlzámházásból eredő kifizetések megakadályozásával. Az egyszerű létszám- és bérigazgatás módosításával, a melléküzemági és a kooperációs kapcsolatok bővítésével. A meliorációs lehetőség jobb hasznosításával.

Az üzemgazdasági csoport folyamatosan elemzi a gazdálkodás alapvető területeit, gyors információkkal elősegíti, hogy a vezetés időben megfelelő döntéseket hozhasson. Rendszeresen tartunk úgynevezett közzgazdasági napokat, ahol a vezetőkkel megbeszéljük a tapasztalatokat, az újszerű feladatokat. A közzgazdasági figyelőszolgálat az igények és lehetőségek egybevetésével lehetővé teszi, hogy a kibontakozási program szellemében, megfelelő stratégiát dolgozzunk ki az 1988. évi többvariációs szövetkezeti tervhez. Így kívánjuk elősegíteni, hogy közös gazdaságunk több lábon álljon, s a jövőben is boldoguljon a deszkiek.

Nagy Pál

Jól halad az elektronizálás

Beszélgetés az OMFB főcsoportfőnökével

A magyar gazdaság korszerűsítésének egyik legfontosabb lépése az elektronizálás, amelyet kormányprogram is segít. Kiváló vállalatok is dolgoznak ebben az ágazatban, de még meglehetősen kevesen vannak. Márpedig valuta híján az import csak kiegészítő megoldásnak kínálkozik. És van az elektronizálásnak egy másik oldala is, az alkalmazók köre. Hiába a legkiválóbb számítógép, műszer, berendezés, ha nem értik a kezelését, vagy nem használják ki az amúgy sem olcsó technikát. Az elektronizálás jelenéről, s jövőbeni esélyeiről beszélgettünk Pál Lászlóval, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság főcsoportfőnökével.

— Fontosabb dolgainkról ma már programok készülnek. Az elektronizálási kormányprogram mennyire vitte, s viszi előre e nagyon fontos ágazat terhdítetésének, fejlődésének dolgát?

— Csodákat még egy kormányprogramtól sem várhatunk, s az nem is egy mechanikus folyamatot tükröz, tehát nem azt mondja ki, hogy melyik gyár mit csináljon. Am feladata, hogy a körülményeket megteremtse, a közzgazdasági feltételrendszer kedvező legyen az elektronizálás, kialakuljon a szükséges infrastruktúra, és a kulturális környezet is alkalmas válnjon az elektronika befogadására, tehát az emberek használni tudják az elektronika vívmányait. Az már a vállalatok dolga, hogy eldöntsék, mit, melyik szeletet vállalják fel, s hol csatlakoznak a központi elképzeléshez.

Az eddigi tapasztalataink főleg kedvezőek: A tárcákon kívül a társadalmi szervezetek is közreműködnek, hogy a programot sikerre vigyük. A KISZ ifjúsági elektronikai programot (jrd)tt meg, s ma már százezernyi fiatal ért a számítógépekhez, sőt programokat is készít. A szakszervezet sem ellensége az elektronizálásnak, nem félti a munkahelyeket, hiszen minél inkább elmaradunk, annál rosszabb. Támogatják az átképzést, ami elősegíti az új technika fogadását. Az MTESZ tagszervezetei is kivétel nélkül kezdeményezik az automatizálást, a műszerezést, az információrendszerek kiépítését, és folytatnám a sort a TOT, a TIT, az Okisz és más szervezetek említésével.

— Az elektronizáláson sokan csak a számítógépeket értik...

— Valóban uralkodóvá vált e téves felfogás, pedig jóval többről van szó. A számítógépek kívül ide tartozik még a hírvételezés, az automatizálás, a műszerezés és a mérés-technikai is. A kormányprogram súlypontja egyébként az, hogy a közvetlen termelő tevékenységet támogató munkák kapjanak kedvezményt. Természetesen az a program sem tud elszakadni a gazdaságtól, annak nehézségei itt is hatnak. Am az feltétlenül biztató, hogy ugyan a beruházások csökkennek, de azon

belül az elektronikai beruházások aránya növekszik.

— Melyek azok a területek, ahol a jövőben látványos változásokra számíthatunk?

— A postát elsőként említtem, hiszen 1990-ig a távközlés fejlesztésére 40 milliárd forintot költöhet, a korábbi 17 milliárddal szemben. Minőségi rekonstrukciót végeznek, s így teremtik meg az alapokat a további fejlődéshez. Automatizálják a vidéki kapcsoló központokat, digitális szolgáltatásokat építenek ki, s az adatátvitel is nagyobb szerepet kap, így többek között Telefax, Telex és Teledata rendszerek épülnek ki. Ez persze kevésbé látványos, hiszen csak 240 ezer új vonal lesz, de a mostani fejlesztések teszik lehetővé, hogy a következő évtizedben nagyobb lépjen a posta.

Az oktatásban sikeresnek mondhatjuk a középiskolai számítógépes programot, s már az általános iskolákban is kezdik megismerni a számítógépet. A főiskolákon viszont a következő években kell elterjesztenünk. Ugyanakkor két informatikai tanácsk is alakult, a Budapesti Műszaki Egyetem és a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolán. A vezetőképzés tematikájába is belekerült, sőt a tömegoktatásban sem ismeretlen már. A televízió például BASIC-tanfolyamot indított. Az államigazgatásban, a kormányzati szervekben és a tanácsoknál főleg a jobb irányítás és a lakossági szolgáltatások bővítését szolgálják, s egy-két jó példát már mondhatnánk, de majd csak akkor lehetünk elégedettek, ha a vezetők mindenütt felvállalják.

— Az elektronizálás nem magyar belügy, s nem is érdemes mindent a magyar iparnak gyártani, de mennyire számíthatunk a külföldi cégekre?

— A műszaki-tudományos kapcsolatainkra természetesen építünk, s mind a szocialista, mind a tőkés partnereinkre számítunk. Licencet kell vásárolnunk, s alkatrészeket importálni, de közben arra kell ügyelnünk, hogy a szellemi tőkénket kihasználjuk, hiszen ezen a téren nagyon erősek vagyunk, bizonyos területeken világszínvonalú alkotásokra képesek szakembereink. Sajnos a pénzügye sok vállalatunkat visszatartja a nagyobb beruházásoktól, fejlesztésektől, pedig ma már a 90-es évek terméskáláján kell dolgoznunk. A vállalkozókedv egyébként javult, de még mindig nem lehetünk elégedettek. Ámbár, ha sorra vesszük az ágazatokat, szóval magyar mércével mérünk, akkor a híradás és műszariiparunk nagyon jó bizonyítványt állít ki magáról. Még a rosszabb években is 5-6 százalékkal bővítette termelését. Még a tőkés piacon is pozitív a mérlegünk. A software piacon például jelenleg 15 rendszerház és ezer kisvállalkozás dolgozik,

s exportjuk meghaladja a 10 millió dollárt. És ami szintén nem utolsó szempont, az árak is lefelé tendálnak.

— Ön meglehetősen optimista képet fest a magyar gazdaság elektronizálásáról, bár például a Magyar Elektronikai Vállalat gyárának leegése óta nagyobb importra van szükség...

— Már említettem, hogy az elektronikai ipar sem függetlenítheti magát a magyar gazdaságtól, s így vannak gondjaink bőven, például az alkatrészellátással. A MEV-tűz valóban visszavetette az aktív alkatrészyártást, de azért a szerepét hiba volna eltúlozni. Elektronikai iparunk termelésének mindössze egy százalékát adta. Fontos százalékát, de nem többit. Most dolgozunk a bővített újraindításon, amiről hamarosan döntés születik. És bár szoltam már róla, de nagyon fontosnak tartom újra említeni, hogy rengeteg múlik az alkalmazókon. Sikeres kísérletek történtek például az egészségügyben, de ehhez szükség volt az igazgatók, orvosok, ápolónók együttműködésére is. Ma még egyébként a felmérések szerint az orvosok munkájának 70 százaléka adminisztráció. Holott a hús százalék volna az ideális, s ezt nem új orvosok beállításával, hanem számítógépekkel, műszerekkel lehetne elérni.

Dalitz László

A rend

Manapság egyre többit hallani arról, hogy az utóbbi időben lazult az állampolgári fegyelem hazánkban. Hogy valójában mit is jelent mindez, azt szinte nap mint nap mindenki a saját bőrén érezheti. Hiszen a vállalatok vezetői hiába kötnek szerződéseket partnereikkel a különböző alkatrészek szállítására egy meghatározott időpontra, a várt, a folyamatos munkához szükséges részegységek gyakran késnek. Az sem ritka azonban, hogy a vevőket a boltban már fél órával a zárás előtt nem szolgálják ki. Az ugyancsak szinte már mindennaposnak számít, hogy a hivatal packázik a kedves ügyféllel akkor is, ha voltaképpen semmi oka sincs.

Hogy e jelenségek mi az oka? Erre a válasz rendkívül sokrétű és szerteágazó, mely mindenképpen meghaladja — már csak terjedelmi okok miatt — egy újságírók lehetőségeit. Annyi bizonyos azonban, hogy a körülmények rendkívüli módon kedveznek a felületességnek, nemtörődömségnek. Ugyanis egy társadalmi méretű átalakulás során, ezt történelmi példák is jól érzékeltetik, fellazul a rend az élet szinte valamennyi területén. Az idő foga kikezdi a régi értékrendet, s az új még nem alakult ki. Így a rendet, mely az átgondolt és célravezető cselekvés alapfeltétele, megkövetelni és betartani is igen nehéz. Pedig haladásunknak, továbblépésünknek egyetlen garanciája lehet: az értelmes és önként vállalt rend megtartása az élet minden területén.

Mert gondoljunk csak bele abba, mi történne akkor, ha csak egyetlen óráig mindenki a kedve szerint cselekedhetne? (Természetesen a bűncselekményeket most ne soroljuk a lehetőségek közé!) Hihetetlen káosz uralkodna el. Például „családi okok” miatt nem gyógyítanának a kórházakban, nem lenne sem víz-, sem gáz-, sem elektromosáram-szolgáltatás, mert az ott dolgozóknak nem lenne „kedvük” éppen dolgozni. Talán nem is érdemes tovább folytatni, mert a következményekbe még belegondolni is rossz. S éppen ezért nem kétséges, hogy a józanul gondolkodó emberek többsége mit is választ...

Cs. I.

Az időjárás az utóbbi két esztendőben nem vette kegyeibe a szövetkezetet. Talvaly 70 millió forint kárt okozott a jégverés. Az idén, amikor — a közkezdelt kifejezéssel élve — tábornoki mundaiba öltözött a tél, hadrendbe állította a fagyot, felbilitette az energiateljesítmények értéke a 110 százalékos tervét. A nyári kápsznóvényeket aszaló hőseget ismét jégverés hütötte le és tépázta meg a várható termést, 25 millió, és egy újabb jégzavár, 6 millió forint kárt okozva.

Az évközi kényszerű tervmódosítást most követi egy kiegészítés, a párt Központi Bizottsága kibontakozási programja szellemében. Keresik az olyan helyi tenni valókat, amelyek egybeesnek az országos törekvésekkel. A jövőre is gondolva, ezt így indokolja az 1987. évi házi lecke Juhász Béla, egy elnöki utasításban:

„A népgazdaság helyzete, a gazdasági szabályozók változásának várható hatása, a már alkalmazott áremelések következménye, a szélsőséges időjárás okozta károk, termés- és eredménykiesés körülmények, következetes, szigorú gazdálkodást, saját erőforrásaink céltudatos hasznosítását követeli szövetkezetünkben.”

— Az elnök szerepében a gondok elhárítása érdekében a tagság által elfogadott és eredményre vezető eszköz az utasítás?

— En azt vallom, hogy a közgyűlés, tehát a tagok által megvitattott és elfogadott céljaink elérése, a természetel való örökös küzdelemben, a gyorsan változó gazdasági körülmények között arra kötelez, — ha az élet

— Tehát nemcsak termelési, gazdálkodási feladatokat összegez az elnöki utasítás, hanem a szövetkezeti demokrácia érvényesítésének hogyanját is?

— Igen, minden vezető kötelessége a „házi” programban vázolt feladatok munkahelyi tanácskozásokon történő ismertetése. Az, hogy a tagok észrevételeiről tájékozassák a vezetőket, a maguk területén gondoskodjanak a javaslatok hasznosításáról. Ebben sokat segítenek a maguk sajátos eszközeivel a társadalmi szervek, a tisztviselők, a szocialista brigádok. Csak úgy érhetjük el a céljainkat, ha az érdeklődés, a várakozás, a cselekvőkészség beletorkoll a személyi ismerettség és emberi kapcsolatok alapján kialakult véleményeserébe, hogy mindenki értse, jobban értse, mi a feladata, mit kell jobban tenniük, mint eddig tettek a szövetkezet és a tagok teljesítményének növeléséért. Természetesen, gondunk van arra is, hogy a cselekvési készséget a szövetkezeti kibontakozáshoz szükséges érdekltség is szítsa. A néhány évvel ezelőtti, közösből származó, egy főre eső keveset — az akkori 52 ezer forintot — az elmúlt évben 72 ezerre emelkedett. Az utóbbi esztendők során itt, Deszken is igyekszünk megszabadulni a korábban gyakorlattá vált egyenlősdől. Ma már — de holnap különösen — nem vethetjük ennek alá gondolatainkat, cselekedeteinket. Még jobban kell differenciálnunk.

A tagok szövetkezetünkben is megértik, hogy a későbbi haladásért kinek-kinek nemcsak jobban kell dolgoznia, hanem áldozatot is kell hoznia. Az életkörülmények változhatnak, a helyzet országosan lehet rosszabb is, mielőtt javulni kezd. De hogy a mi szövetkezetünkben ne legyen rosszabb, az elsősorban rajtunk. A közös gazdaság eredményein múlik. Ezért a jövő feladatait mi itt, Deszken igyekszünk úgy megfogalmazni, hogy ha jól dolgozunk, akkor ne következzen be visszalépés az életkörülmények alakulásában.

— A szövetkezeti vezetés — miközben vállalja a ki-